

Osnivanje Ministarstva za digitalnu transformaciju Hrvatske

Zagreb, svibanj 2024.

American Chamber of Commerce in Croatia *Američka gospodarska komora u Hrvatskoj*

Sadržaj

Uvod	3
Trenutačno institucijsko okruženje	4
Institucije s odgovornostima za digitalne inicijative	4
Primjeri dobre prakse	4
Preporuke	5

Uvod

Prošlo je pola digitalnog desetljeća EU-a, a Hrvatska nije učinila značajna poboljšanja prema „DESI indeksu“, odnosno od 2023. godine prema „Izvješću o stanju digitalnog desetljeća“. Hrvatska znatno zaostaje za ostalim članicama EU-a u digitalnoj transformaciji.

U **Izvješću o digitalnom desetljeću za pojedinu zemlju** iz 2023. navodi se da Hrvatska ima neiskorišteni digitalni potencijal za daljnji doprinos zajedničkim nastojanjima i postizanju ciljeva digitalnog desetljeća EU-a. Hrvatska je postavila nove digitalne inicijative, kao što su Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine, Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine i Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO), koje su usklađene s Programom politike za digitalno desetljeće. Program je također usko povezan s EU financiranjem za postizanje postavljenih planova politike.

U **Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine** kao jedan od stupova utvrđeni su zelena i digitalna transformacija sa sljedećim prioritetnim područjima:

- digitalna tranzicija gospodarstva,
- digitalizacija javne uprave i pravosuđa,
- razvoj širokopojsanih elektroničkih komunikacijskih mreža,
- razvoj digitalnih kompetencija i digitalnih radnih mjesta.

U **Strategiji digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine** identificirana su četiri strateška cilja:

- razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo,
- digitalizirana javna uprava,
- razvijene, dostupne i iskorištene mreže vrlo velikog kapaciteta,
- razvijene digitalne kompetencije za život i rad u digitalnom dobu.

U Strategiji digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine postavljen je cilj dostizanja EU prosjeka u digitalizaciji i pozicioniranju Hrvatske na sredini indeksa digitalnog desetljeća, koji je potkrijepljen ključnim pokazateljima uspješnosti (KPI).

Kako bi Hrvatska ostvarila nacionalne KPI-jeve za digitalizaciju i ispunila ambicije zacrtane u strategijama, AmCham smatra da je preduvjet za to osnivanje novog ministarstva koje bi bilo zaduženo za digitalizaciju.

Trenutačno institucijsko okruženje

Institucije s odgovornostima za digitalne inicijative

Ovlasti nad digitalnom transformacijom u Hrvatskoj trenutačno su raspoređene na više institucija u različitim omjerima. Kada je riječ o oblikovanju digitalne politike i zakonodavstva, tri su glavna dionika: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture i Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva kao koordinacijsko tijelo.

Nadležnosti Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva posljednjih su se godina proširile, ali nema ovlasti niti mandat nad drugim institucijama koje se bave digitalizacijom što dokazano usporava sveukupna nastojanja da se u Hrvatskoj u tom području naprave pomaci.

AmCham je također identificirao sljedeće institucije koje se u nekom svojstvu bave politikama digitalizacije, uključujući Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo pravosuđa i uprave, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Regulatornu agenciju za mrežne djelatnosti – HAKOM i Agenciju za zaštitu tržišnog natjecanja.

Sadašnja struktura uključuje nepotrebnu složenost unutar sustava čime se poduzećima i dionicima otežava praćenje svih relevantnih tijela zaduženih za različite aspekte digitalizacije te praćenje i provedbu relevantnih zakonodavnih promjena. Tom rascjepkanošću upravljanja stvaraju se nepotrebne administrativne komplikacije za koje su potrebni dodatni resursi u ljudstvu i vremenu, razvodnjava se komunikacija o digitalnim temama i usporava se provedba projekata.

Primjeri dobre prakse

Brojni su primjeri zemalja članica EU-a koje su prepoznale potrebu osnivanja ministarstva zaduženog za digitalnu transformaciju, uključujući Dansku, Njemačku, Grčku, Luksemburg, Poljsku, Rumunjsku, Sloveniju i Španjolsku. Isto tako, bugarska vlada ima ministra e-uprave, dok Portugal ima državnog ministra za gospodarstvo i digitalnu tranziciju. To su primjeri dobre prakse i u mnogim slučajevima te su institucije osnovane posljednjih godina.

Osim toga, to vrijedi i ako pogledamo mišljenja i preporuke međunarodnih organizacija uključujući Europsku komisiju, OECD, UN, MMF ili Svjetsku banku. Zagovaranje vodećih organizacija za ministarstvo zaduženo za digitalnu transformaciju proizlazi iz potrebe za centraliziranim vodstvom kako bi se osiguralo strateško usklađivanje, poboljšala učinkovitost koordiniranim nastojanjima, učinkovito rasporedili resursi, razvile prilagodljive politike i uključilo u međunarodnu suradnju. Taj je pristup ključan za iskorištavanje preobražavajuće snage digitalnih tehnologija, promicanje inovacija i osiguravanje kohezivnog i prijemljivog okvira digitalnog upravljanja.

Preporuke

Kao što je navedeno, Hrvatska već ima državno tijelo koje koordinira aktivnosti u digitalnoj transformaciji. No ne na razini ministarstva. Nove zakonodavne akte koje je usvojila EU, kao što su Uredba o digitalnim uslugama (DSA), Uredba o digitalnim tržištima (DMA) ili Akt o umjetnoj inteligenciji, složeno je provesti. Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva kao državnoj upravnoj organizaciji nedostaju potrebni resursi i ovlasti za provođenje digitalnih inicijativa u svim sektorima. Taj nedostatak nadoknađuju različita ministarstva i vladine agencije, kao što je prethodno navedeno, a digitalne teme ne dobivaju potrebnu pozornost.

Digitalna transformacija sveobuhvatna je i utječe na sve sfere društva i gospodarstva. Kako bi se osiguralo strateško usklađivanje svih uključenih dionika i uspješna provedba digitalnih inicijativa, ključno je imati posebno ministarstvo koje bi osiguralo vodstvo u digitalnim temama.

Preporuke AmCham-a usklađene su s mišljenjima relevantnih međunarodnih organizacija. Hrvatska vlada trebala bi osnovati „Ministarstvo za digitalnu transformaciju“ ili preobraziti postojeći Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva u ministarstvo, slično kao što je osnovano rumunjsko Ministarstvo za istraživanja, inovacije i digitalizaciju.

Kako bi se potaknula hrvatska sposobnost postizanja ciljeva EU digitalnog desetljeća, AmCham smatra da bi područje nadležnosti novog ministarstva trebalo biti povezano s prioritetnim područjima definiranim Digitalnim kompasom EU-a:

1. digitalne vještine,
2. digitalna transformacija poslovanja,
3. sigurne i održive digitalne infrastrukture,
4. digitalizacija javnih usluga.

Kad je riječ o konkretnom opsegu odgovornosti i aktivnosti, novo Ministarstvo za digitalnu transformaciju trebalo bi:

- pripremati, razvijati i koordinirati provedbu nacionalnih strategija, prijedloga politika i zakonodavstva u području digitalne transformacije,
- pratiti i analizirati učinak prijedloga politika i drugih razvoja u svojem području nadležnosti,
- pripremati hrvatska nacionalna stajališta o zakonodavnim aktima EU-a o digitalizaciji za rad u Vijeću EU-a,
- nadgledati prenošenje zakonodavnih akata EU-a koji se odnose na četiri područja nadležnosti,
- koordinirati sve projekte digitalne transformacije javne uprave,
- sustavno podržavati unapređenje digitalne infrastrukture,
- osmišljavati i provoditi projekte za unapređenje digitalnih vještina javnosti,
- pojednostaviti i koordinirati vladinu komunikaciju o digitalnim temama kako bi se postigao jedinstven pristup,

- služiti kao jedinstvena kontaktna točka za sve upite u vezi s digitalnim javnim politikama ili projektima digitalne transformacije za poslovne subjekte, akademsku zajednicu i civilno društvo,
- poticati suradnju na projektima digitalne transformacije s poslovnim subjektima, akademskom zajednicom, međunarodnim organizacijama i civilnim društvom.

Posebno ministarstvo i hrvatski "*Chief Digital Officer*" osigurali bi da teme digitalne transformacije budu zastupljene na tjednim sjednicama Vlade što bi pomoglo podizanju svijesti o važnosti digitalne transformacije. Time bi se osigurao prijeko potreban holistički pristup kojim bi se pomogle ostvariti sve prednosti digitalne transformacije za hrvatsko gospodarstvo i društvo.

Za dodatne informacije obratite se:
Američka gospodarska komora u Hrvatskoj
Andrea Doko Jelušić,
izvršna direktorica, T: +385 1 4836 777
E: andrea.doko@amcham.hr